

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pada na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računajo po petitvrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Najnovejši „preustrojbar“ našega petja.

(Dalje.)

V prvem članku tega naslova smo pokazali svojim čitateljem dvojni obraz dr. Tume: Tumo pred javnostjo, na odru svojega glasila „Soče“, Tumo kot zakulisami socialnega življenja. Če tudi bi se dal dr. Tuma v tem oziru primerjati — če je primera sploh dovoljena — starorimljanskemu bogu Janu, vendar pa igra to dvojnato ulogo do skrajne meje dosledno. Da, temu se ima celo zahvaliti za vse dosedanje „uspehe“. Ali ostanejo ti „uspehi“ le hipni uspehi, to pokaže bodočnost. Kakor pa mora zdravnik, zdraveč bolnika, večkrat menjati z zdravili, da se telo ne privadi enemu zdravilu, tako je dr. Tuma pograbil v politiki in v vsem, kar vprega v politiko, po novih, dvoobraznih sredstvih, katerih si dosednji politični veljaki na Goriškem niso dovoljevali. Zakaj ne, nam ni menda treba praviti. Dr. Tumi so in so bila jedina rešilna pot v njegovi va-banque-politiki.

Ni čuda torej, da v oni famozni „poslanici“ kaže obraz vsestransko delujočega in žrtvujočega se rodoljuba, izven javnosti pa je pristen podiralec vsega, kar slepo ne služi njegovi osebi, naj si bode še tako rodoljubno. V zadnjem članku smo pokazali, kako je „deloval“ dr. Tuma, da bi si bil „pridobil“ pomoč čitalničnega pevovodje. Danes si oglejmo uzrok, za katerim se hoče dr. Tuma skriti. Pravi namreč: „Ako se mi to ni posrečilo, je uzrok temu odločen odpor velike večine pevcev samih, da bi se Vas (čit. pevovodjo) izbralo za pevovodjo...“ Čudno! Recimo, da bi bil ta „odpor“ resničen, potem prav ne moremo razumeti, kako more biti dr. Tuma tako rahločuten, da se oprijemlje sploh kaknega „odpora“. Ali ve dr. Tuma, kak velikanski odpor izablja njegova politika med goriškimi Slovenci, in vendar ne neha usiljevati se jim za političnega voditelja. Ali se ne spominja odpora „velike večine“ članov „ljudske posojilnice“ zoper njegovo načelnštvo? Ali je pozabil na odločni, javni odpor ogromne večine slov. dež. poslancev, da bi on še obdržal dež. odbornštvo? Kako se more torej človek, ki vse take odpore z mirnim obrazom prezira, sklicevati na kak odpor?! To je menda mogoče le onemu,

ki vodi dvoobrazno politiko. In če bi bil ta odpor resničen, kdo naj bi ga bil zakrivil? G. čitalnični pevovodja menda ne. Mi smo v enem prejšnjih člankov naglašali, da je čitalnični pevovodja kot tak tako vzgledno ravnal, da mu nobeden njegovih pevcev ne more najmanjše stvarice očitati, da je torej absolutno izključeno, da bi bil on kot pevovodja kak odpor izžval. Dr. Tuma sam je pred dvema mesecema „pri treh kronah“ vpričo čital. pevovodje in treh drugih gospodov tožil o slabi disciplini v svojem pevskem društvu in pri tej priliki pohvalil v obraz čitalničnega pevovodjo s temi-le besedami: „Da, da, Vi ste še držali pevce skupaj s svojo neumorno marljivostjo in vzgledno ljubeznijo do petja, ali kjer tega ni...“ — Kdor prebere to Tumovo izjavo in prečita njegov „odpor“ v „poslanici“, mora nehoté vprašati: G. doktor, kam ste pa vtaknili logiko? Pa dr. Tuma bi mu lahko odgovoril: Ravno to je logika moje dvoobrazne logike. Pa pustimo na stran to igro z besedami in konstatujemo le na kratko, da ne more živ krst najti vzroka onemu „odporu“ na čitalničnem pevovodji. Predno ga drugod poiščemo, si dovoljujemo vprašanje, ali je bilo onega „odpora“ sploh treba?

Odgovarjamo kar precej z resolutnim n.e. Prvi nastop Tumov pred pevce v zadevi novega pevskega društva bi bil moral biti v družbi s čitalničnim pevovodjem s takim-le ogovorom: Gg. pevci! Današnje naše zborovanje ni prvi korak, katerega sem storil v zadevi osnutja novega pevskega društva. Jaz ne stopam pred Vas s praznimi rokami. Jaz sem našemu pevskemu društvu že zagotovil prve predpogoje srečnega pričetka. Napačen pričetek bi pa bil, da bi hotel jaz iznova začenjati, da bi hotel podirati, kar so goriški Slovenci na pevskem polju sezidali. Ne podirati, ampak nadaljevati je moja naloga. Nadaljevanje pa ne trpi skokov. Teh si torej ne smemo dovoljevati tudi v denarnem oziru. Mi moramo paziti, da ne tratimo narodnega denarja z velikim, našim močem neprimernim podjetjem. Skromnost in varčnost bodi naše geslo! Temu geslu zvest sem že dovršil dogovore s čitalničnim odborom. Sad teh dogovorov je, da sem našemu društvu že zagotovil brezplačnega

pevovodjo, dosedanjega čitalničnega pevovodjo, ki je nedvomno najboljši pevovodja, kar jih premoremo Slovenci v Gorici. Zagotovil sem dalje našemu društvu brezplačne primerne prostore v čitalnici, brezplačen krasen čitalnični glasbeni arhiv in brezplačno uporabo glasbenega instrumenta. Gospodje pevci! Vi vidite, da začne naše društvo lahko že delovati brez najmanjših denarnih žrtev. Za zdaj ni torej drugega treba, nego da izvolite iz pevskih krogov odsek, ki naj sestavi pravila in jih pošlje v potrjenje. Potem sestavimo društvu načelnštvo. Glede tega moram pa že zdaj izreči svojo željo in prošnjo, da ne pride v to načelnštvo nikdo, ki je politično pronosiran, in seveda tudi jaz ne. Gospodje pevci! Naš nesrečni politični razkol je že toliko oslabil našo narodno moč, da moramo začeti resno misliti na njega ublažitev in odstranitev, ako nečemo postavljati našo narodno eksistencijo v resno nevarnost. Razkol se je porodil v mestu in iz mesta razširil na deželo. V mestu je torej treba najprej začeti ga ublaževati in odstranjevati. Treba je začeti misliti, kako bi se dali zblíževati narodni stranki, kateri je usodni razpor že socialno oddaljil. V to menim — je jedino sredstvo le petje. Zato pa moramo pred vsem zapirati politiki pot v naše društvo. Naše društvo imej tako moč, da se vsakdo že pri vvodu vanj otrese političnega strankarstva, t. j. da se v njem vsakdo ogiblje političnih razgovorov. V ta namen obsegaj naše društvo člane obeh političnih strank, s čimer se zatre že v razvitku vsak razgovor o politiki. Ko bode politični stranki videli, da njiju somišljeniki v našem društvu tako lepo drug poleg drugega izhajajo, zadobodete po malem vanj zaupanje ter najdete v njem nekaka neutralna tla, na katerih se začnete polagoma bližati. Gospodje pevci! Jaz menim, da ne moremo nakloniti našemu ubogemu narodu lepšega daru, kakor bi bilo tako pevsko društvo. Zatorej Bog živi tega angelja varuha našega narodnega pomirjenja!

(Konec prih.)

Dopisi.

Iz učiteljskih krogov. — Izvestno je vse zavedno učiteljstvo, ki se ne pri-

števa k zaslepljenim in prismojenim „naprednjakom“ z velikim zadoščenjem čitalo članek „Naše ljud. šolstvo“ v zadnji „Gorici“. S tem je g. predlagatelj dokazal, da dobro pozna naše razmere, dakazal je, da je njemu in somišljenikom resna volja, da pomagajo učiteljstvu. — Tako delujejo prijatelji učiteljstva za učiteljstvo in ne s puhlimi „frazami“, samo da za nos vodijo nevedne in nerazsodne učitelje, jih izkoriščajo za svoje namene, a ko se oglase za plačilo, se jim posmehujejo, jih zaničujejo in napadajo. Jaz sem trdno prepričan, da le sedanji poslanci, razun enega (ki se je izrazil, da imajo učitelji še preveč, češ, kaj hočejo vsak dan meso jesti?), so mogoče, ki nam bodo pomagali, kakor hitro bo mogoče, ker oni čutijo z narodom in se ne igrajo z njim! Zato bi bilo pač želeli, da učiteljstvo že enkrat spregleda in ne „lovi slepih miši“. Ako pa vstraja še nadalje na sedanji poti in mesto pomirjevalno in odgojevalno delovati med narodom, rogovili, hujska in neti prepir proti sedanjim poslancem, kako naj isti z veseljem kaj store za take nehvaležneže?!

Tovariši, spametujte se, izstopite iz službe narodnih slepičev in koristolovcev, ki kakor glumači sleparijo naše ljudstvo ter ga moralno in materialno ubijajo. Učiteljstvo zadeva velika odgovornost zaradi sedanjih nezdravih odnošajev v deželi, ker ono je isto, ki daja zaslonbo in podporo njim, ki hoté naš narod ubiti. Gotovo je, da prej ali slej narod požene čez mejo tiste, ki se sedaj z njim igrajo in tedaj pride obračun tudi z onimi, ki so jim vrečo držali. Učitelji torej pozor, da nas ne bode naš narod proklinjal in kamenjal!

Iz učiteljskih krogov. — Strah pred podružnico „Slomškove družbe“ je zbudil tudi mogočneže, ki nosijo zvonec absolutizma v učiteljskem društvu za goriški okraj. Čutijo namreč, da se jim majajo tla pod nogami, da jim postaja pregorko. Da bi rešili, kar se še rešiti da, spremenili so društvena pravila tako, da se bodo snovale podružnice. Prva podružnica je že ustanovljena in sicer za ajdovski okraj.

Govori se, da je padalo precej rezkih na rovaš vsemogočnih komendantov v okolici goriški, katerim je bilo geslo laški

*) Ta poslanec je dr. Tuma. O p. u r.

LISTEK.

Glasba.

„Novi Akordi“, zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo, urejuje Dr. Gojmir Krek. 1. julija 1901, št. 1; izhaja 6krat na leto, 1. vsakega drugega meseca, cena za leto 8 K., za pol leta 4 K. 50 v, posamezni zvezki po 2 K. Založništvo L. Schwentner Ljubljana. Uredništvo, gosposke ulice št. 10, upravnništvo dvorski trg št. 3. Natisnila Jos. Eberle & Comp. na Dunaju VI.

Tak je naslov prvemu zvezku krasno tiskanega, 20 strani broječega zbornika. Vsebine: 1) Dr. Benjamin Ipavec „Polonaisa za klavir“ je originalna in bujna skladba našega priznanega skladatelja. 2) Fran Ferjančič „Oj slovenska zemljica“ za moški zbor. Po harmoniji, melodiji in glasbeni sintaksi dovršena skladba, ki se bo jako prijetno slišala. 3) Ivan pl. Zajec „Seljanko, dušo draga“, pesem za tenor ali sopran s klavirjem;

glasba ima plemenit jugoslovanski značaj, kakoršnega zna udihniti priljubljen skladatelj svojim umotvorom. 4) Risto Savin „Sarabande“ za klavir. Dobro je pogodil skladatelj kratko skladbo in želeli je, da se Slovenci seznanijo z značajem „Sarabande“. 5) Emil Komel „Fugirana predigra za orglje“. Skladatelj pokaže ne navadno spretnost v kontrapunktu, glasbenih oblikah; imitacije mu kaj gladko in neprisljano teko. Čestitamo vrlenu glasbeniku na tej uzornej skladbi in se nadejamo še prav mnogo enakih skladb iz njegovega spretnega peresa. 6) Dr. Anton Schwab „Moji devojčici“, serenadica za mešan zbor. Ta skladba je ljubka, nežna in občutljiva, ki ne bo prizadevala pevcem nikarih težav. 7) Karel Hoffmeister „Ločitev“, dvospev s klavirjem. Spretni skladatelj je priredil besedilo jako primerne melodije, ki so med dva glasova umetno porazdeljene; klavirski slog je brilanten in potrebuje spretnega igralca. 8) Josip Prochazka

„Nokturno“ za gosli in klavir. Spremljevanje na klavir je jako značilno po ritmu, melodija za gosli je „Nokturno“ jako prikladna. 9) Lavoslav Pahor „En starček je živel“ za bariton, moški zbor in klavir. Skladatelj prireja znane narodne napeve prav vgladno. V četrtem taktu od konca naj dobi bas na tretji četrtinki c in ne g, to pa zaradi tega, da bas iz kvart-sekst akorda ne skoči, kar je harmoničnim potom prepovedano. 10) Dr. Gojmir Krek „Slovanski capriccio“ za klavir je jako umetna, impozantna skladba, katera pa zahteva dovršenega igralca. 11) Jos. Prochazka „Kaj bi te vprašal“, za srednji glas in klavir, jako nežna, fina in lepo zveneča skladba, ki se bo na mah priljubila.

Slovenci in Slovani sploh so pevski in glasbeni narod. Z velikim veseljem konstatujemo, da se je pri nas umetna glasba tako visoko povzdignila, da se približuje klasicizmu in da Slovenci v oziru glasbe lahko tekmujejo z

večjimi, kulturno naobraženimi narodi. Odkar razvijajo ceciljanska društva po Slovenskem svoje plodonosno delovanje in odkar obstoji v Ljubljani orgljarska šola, pričeli so se Slovenci jako zanimati za glasbo, ki ne šegeta samo ušes, marveč sega globoko v dušo. Posledica tega je, da je postala na Slovenskem cela vrsta izbornih skladateljev, katere je gospod urednik „Novih Akordov“ pridobil za svoj izvrstno urejevalni list. — Obstanek zbornika, kakoršnega do sedaj na Slovenskem še ni bilo, je pa odvisen le od mnogih naročil. Ako bi pa vsled prepričanih naročil moral izbornik prenehati, bi bil to velik narodni greh, katerega bi mi sami zakrivali. Letnina je glede na glasbeno mnogovrstnost in izbornost jako nizka in zatorej iskreno priporočujemo „Nove Akorde“ v naročilo vsem slovenskim glasbenikom, čitalnicam, pevskim zborom in bralnim društvom. Artibus ingenuis pectora mollessunt!

D. Fajgelj.

„dolce far niente“. Doba ko je upitje in zahrbtno ruvanje in terorizem vladalo med učiteljstvom, ko je nosil zvonec večšak v neznačajnosti, mora zginiti. Poprej je imel oporo v odstopivšem okrajnem glavarju, zdaj jo ima še v okr. šol. nadzorniku, ker ga gotovo zadostno ne pozna. Pride čas spoznanja in potem zgine tudi doba njegove zahrbtnje manipulacije.

Nastopi naj doba kolegijalnosti in delavnosti v blagor našega stanu. Ako nam donese to „Slomska družba“, rodila je dovolj dobrega.

Iz Sv. Križa. (Pomanjkanje vode.) Že več časa ni bilo od tukaj nikakega poročila; znamenje, da se vrtilo kolo časa enakomerno naprej tako, da se mi na griču malo brigamo za nje kakor ne ono za nas.

Naše sosede v prijazni naši nižini puščamo radi v miru, oni pa nas kaj radi drezajo, če drugod ne pa vsaj v „Soči“ in sicer danes iz Vel. Žabelj, jutri iz Lokavca, pojutrnjem pa kar iz cele doline. Zdaj se drgnejo ob našega župnika in župnijo, zdaj pa, če ni družega ob vodnjak in napajališče za živino. —

Prihodnjic nam obetajo celo kaj več. Žabeljci v „Soči“ so se svoječasno kaj prijetno in prijazno zahvaljevali samostanu, iz katerega se skrbi za njih duhovnijo brez duhovnika tako po nizki ceni, da se kaj tacega ne pripeti kje drugod. No, hvaležnost pa je kaj lepa lastnost. Ob naš samostan pa se je drgnil tudi dopisnik v 72. številu. „Soče“ in sicer v zahvalo za vodo, katero dobivajo nekateri prebivalci iz Sv. Križa, ki nimajo svojega vodnjaka.

Vidi se, da so pasji dnevi blizu, ker drugače bi dopisnik v nižini, kjer imajo voče celó preveč, puščal v miru samostan in njegovo vodo.

Pustivši na stran malenkostno zabavljanje dopisnikovo, hočemo spregovoriti nekoliko več o res važnem vprašanju vode v našem mestu.

Sv. Križ, jeden najstarejših krajev v dolini, leži na precej visokem in strmem griču, na katerem naravno ni izvirkov. Radi tega ni tu tekoče vode; deževnica mora nadomeščati pomanjkajoči izvir. Ako ne štejemo privatnih vodnjakov, preskrboval nas je z vodo velik občinski vodnjak. Žal, da ne drži že davno. Temu pa ni iskati krivde drugod nego v naravi kraja samega. Vodnjak so popravljali že večkrat, a doslej zastoj. Ko se je zadnjič popravljali, je res prišlo delo v roke mojstrskaza, ker boljšega ni bilo pri rokah. Glavni vodnjak

ne drži, a temu menda ni kriv popravljalet; postranski vodnjaki, v katerih se je voda čistila, bili so mojstersko delo, katero ni poznal popravljalet in jih je — jednostavno zasul. Glavna napaka pa je le v tem, da vodnjak ne drži. — Za živino pa se je napravil pred leti nov kal, kateri tudi pušča. Treba ga bode popraviti. Pomanjkanje vode za ljudi in živino v Sv. Križu je res kričeče. Zahajati se mora po njo v nižino ter jo spravljati v mesto po strmini z velikim trudom. —

Vprašanje, kako priti v okoli pomanjkanju vode, ni novo, ampak z njim so se pečali tudi naši predniki. Recimo pred pol-stoletjem je bila že sklenjena pogodba, da bi dobil Sv. Križ vodovod od izvirka Hublja. Neednost pa je pokopala pogodbo in z njo tudi vodovod.

Ob petdesetletnici Nj. Vel. Franca Jožefa I. pa se je ustanovilo društvo „Vodovod“, katero si je postavilo namen, odpomoči pomanjkanju vode.

Naši sosede v dolini se nekako čudijo pomanjkanju vode v Sv. Križu ter zabavljajo (v „Soči“), da novo društvo „Vodovod“ še ni preskrbelo vode. Vodo spravljati na grič je naravno težavna reč, katero zmore le z zlatom otovorjeni osliček, v nižino pa teče sama. Veliko bolj čudno je, da kraji v dolini, kamor voda teče sama, nimajo vodovodov, ampak se morajo zadovoljiti večkrat z vodo, ki ni vredna tega imena.

V tem pogledu vlada na sploh veliko pomanjkanje in zanemarjenost. Sicer pa živimo na Goriškem, kjer je zanemarjenost doma. Kako vse drugače je na bližnjem Kranjskem, kjer stori dežela za vodovode veliko.

Dežela kranjska ima svojega veččaka za vodovodno stroko, na Goriškem tega ni. Tam napravi dežela občinam načrte in proračune, gre občinam vsestransko na roko, pomaga nositi stroške; navadno nosi $\frac{1}{4}$ dežela, $\frac{1}{3}$ država, a $\frac{1}{2}$ plačajo občinarji.

Na Goriškem pa morajo občinarji sami nositi stroške za načrte in proračune, veččaka morajo same dobiti; dežela nima fonda za vodovode. Kdaj nastanejo tudi pri nas boljše razmere, n. pr. take kakor na Kranjskem?

Nadejaje se, da sčasoma tudi na Goriškem nastopijo časi napredka na vseh črtah, torej tudi glede vodovodov, ustanovilo se je naše društvo „Vodovod“. Brez deželne in državne podpore ne bode nikdar tekla voda v Sv. Križ, ker stroški bi bili tako veliki, da bi jih sami meščani ne zmogli kljub vseh dobri volji in kljub vsemu pomanjkanju.

Iz nevednosti, ali zlobnosti izvirajo zabavljanja proti „Vodovodu“ in proti pomanjkanju vode.

Za naš vodovod bode treba lepo število tisočakov, katerih pa ni tako lahko spraviti skupaj pri vsej dobri volji. —

Za prvo poskušnjo se je obrnilo društvo na deželni zbor s prošnjo, da bi pomagala dežela za vodo tako, kakor dela Kranjska.

Od rešitve prošnje bode odvisno, v koliko se približamo toliko zaželenemu vodovodu.

Iz Škrbine. — Dopisnik iz naše občine v „Soči“ št. 71. zopet bruha na našega g. župana ogenj in žveplo, in zakaj? Zato ker ni župan v „naprednjakem“ taboru. Ko bi stopical za „Sočo“, bi ga prav gotovo hvalil in koval v deveto nebo, a ker je mož poštenjak, udan Bogu in našemu narodu, ga hudobnež v „Soči“ blati, ter izmišlja razne kvante in jih obeša na hrbet našemu županu, kakor da bi bil le on kriv vsega zla, ki se nahaja v kakem škrbinskem kotu, ter z njim sramoti tudi druge poštene sovaščane. Ni-li tako dejanje pobalinsko? Časti kradež, pusti nedolžnost, ki kliče maščevanje!

Čemu stikaš po dopisniku „Gorice“ ter podtikaš „goričanske“ dopise po sili podžupanu? Povedal sem v dopisu št. 39, da on ni v nikakoršni zvezi z istimi dopisi. Na vsa sramotenja, ki

frčé na mojo osebo — pomilovanje — saj je brezumno odgovarjati zbesnelemu mladiču. Vsak stavek priobčen v „Soči“ bi zamogel pravično zavrniti, ali čemu? Saj „liberalni“ dopisnik ne pozna resnice, pozna pa liberalno malho, v kateri se pretvarja iz beline črnilo. Bodi vendar nekoliko pavšalnega odgovora, evo:

V Škrbini vsi odvisni in neodvisni možje se ujemajo z mojimi stvarnimi resničnimi dopisi v „Gorici“. Naš župan ni, kakor fantič besediči, „zaslepljenim posestnikom III. razreda“ nikdar plačeval, da bi ga volili. Istina, da je bil skoraj pri vsaki starašinstveni volitvi izvoljen starašinom v III. razredu, torej ko je bil izvoljen v III. ni mogel biti izvoljen še v I. razredu. Ako ni bil izvoljen v III. so ga izvolili v I. razredu. Za župana pa je bil vedno od starašinstva soglasno izvoljen. Kaj hočeš več? Dopisnik pravi, da niso poznali tega „priliznjenege hinceva“. — Torej so imeli vsi škrbinski vaščani in starašine nad trideset let glave v mehu, ali so bili zgolj tepci? Kaj praviš, revše?

Lep poklon daje pobič svojim sovaščanom, preminolim in živečim volilecem. Olike? Pfuj!

Kar dopisnik kvasi o gorjanski aferi, vožnji, blekanju zvonov, o vodnjaku, so le fraze, kajti ko bi naš župan česa nepostavnega ukrenil, bi gotovo peščica naših „liberalnih“ mladičev vložila tožbo — a ker tega ne morejo, zato fante davi starčka v „Soči“, da kaže svojo gorostasno oliko. Kje je pamet, ljubezen, kje spoštovanje? Oh, ni je, v našem mladiču so le prazne sanje. Škrbinec.

Iz Kožbane. — (Konec). V Kožbano je prišel Tuma okol 10. ure in pol predpold. Kako so mu bile noge trudne, mi ni znano; da pa je imel jeziček zelo spočit, trdim lahko vsi, kajti: 3 ure je skoro nepretrgoma govoril; to je bilo pač joj!...

Ljudstvo, ki je bilo navzoče pri javni obč. seji, ga je nekoliko časa prav mirno poslušalo, a ko je razvidelo, da hoče g. doktor po vsej sili možé speljati na — čudna pota, je kmalu postalo vznemirjeno. — Nato prosi g. župan besedo, ter pojasni dr. Tumi vse razmere kožbanske občine, kakošne stroške da imamo s svojimi cestami in vse to, kakor je prej omenjeno. Nato reče dr. Tuma: To je res, da je Bog prej samemu sebi brado vstvaril in šele potem drugim; ali kaj hočete, jaz sem se v toliko trudil (!) za te ceste da so dobili tako lepo svoto od vlade in od dež. zbora. Anhovci so tudi po mojem trudu prevzeli ta prispevek, in s temi besedami kakor sem Anhovce spreobrnili, nadejam se da se spreobrne tudi Vi itd.

G. župan zopet poprosi besede ter reče: Obč. starašinstvo je sklenilo pri seji 21. marca dati v cesto čez Kobališče 600 kron. — Za ono cesto ob Idriji pa nismo odločili nič, ker pritožuje se mnogo posestnikov proti obč. možem, posebno oni, ki so najbliže tej cesti. Pravijo: ta cesta nam ne obeta nobene koristi, ampak le škodo s stroški.

In kaj bi bilo zdaj z vzdrževanjem teh cest? Nimamo še dovolj slabe svoje ceste in naj bi jo zdaj še v nemar puščali? Vsaka povodenj, ki pride, nam vse razdere in proč odnese, koliko časa se moramo truditi, da spravimo svojo cesto zopet vsaj toliko v red, da se lahko po malem vozi po njej. In zdaj naj bi mi še drugih cest vzdrževali? Potemtakem bi bili prisiljeni svoje ceste v nemar pustiti in drugih cest vzdrževati. Ako hočemo pa tudi svoje ceste v dobrem stanu obdržati, smo primorani svoja polja v nemar pustiti.

Nato pa je vse ljudstvo pred obč. pisarnico zaupilo: Živijo gospod župan! S tem je pokazalo ljudstvo, da potrjuje govor g. župana.

Dr. Tuma po svoji navadi dalje govori. Ljudstvo pa ga ni maralo več poslušati, ampak začelo je med seboj godrnjati.

No, po dolgem govorjenji je dohtar vendar enkrat končal. Zahteva g. župan

naj seja zdaj sklepa. Seja je na to enoglasno sklenila (izvzemši enega) da se ta prispevek za omenjene ceste nesprejme. S tem je seja končala.

Naj pa še omenim, da je dr. Tuma se saboj pripeljal svojega skrbnega „sluga“, da mu je mleko nosil v obč. pisarnico, da si je dohtar ustnice zmočil, ko so mu bile preveč „suhe“ od premnogege govorjenja.

Po dokončani seji se podasta Tuma in njegov sluga v krčmo Jožefa Korečič. Ti mali prostori v krčmi pa so že bili z ljudstvom napolnjeni; zato je skoro polovica ljudstva morala ostati zunaj krčme. Kam pa zdaj dohtar in sluga? Izba kjer učitelj spi, (na tej krčmi) je bila še prazna. Ako pa ima g. učitelj res večje zaupanje v Tuma kakor v Boga, (tako se je izrazil proti g. županu) (potemtakem je pač — malikovalec... Op. ur.) je samo ob sebi umevno da je z veseljem svojega „Boga“ v svojo izbo povabil, ter enkrat v družbi z njim „obedoval“.

Pred krčmo pa se je večkrat slišalo petje:

Živijo Gregorčič,
Živijo stranka naša...

Iz Kožbane so šli dr. Tuma in njegov sluga kmalu po 3. in pol uri popoldne, spremljala sta ga kožbanski učitelj in Franc Erzetič iz Slapnika. Da so ga spremljali tudi tamburaši, se bodeta že „Soča“ in „Primorec“ pohvalila.

S tem dopisom sem hotel resnico povedati kakor je bilo, a kaj pravi „Soča“ št. 66, pod zaglavjem „od beneške meje“? — Pfuj! —

Dostavek uredn. — Kar se tiče samohvale dr. Tume, da bi se bil on „toliko trudil“, da so dobili „tako lepo svoto“ od vlade za obmejne cesti, meji ta samohvala na predrzno nesramnost. Kar je dr. Tuma v tem pogledu storil, storil je, ker je bil kot deželni odbornik za to — plačan in pa zato, ker je bil k temu siljen.

Politični pregled.

Posebnih dogodkov v naši notranji politiki ni. Visoki gospodje si pač želé v teh vročih dneh počitka, le še deželni zbori so zbrani in v njih se rešujejo navadne tekoče zadeve. Posebnih dogodkov ni nikjer, ako izvzamemo Istro, kjer štrajka večina in je zaradi tega zborovanje onemogočeno. V tirolskem deželnem zboru bi se imelo rešiti vprašanje gledé avtonomije Tridenta, pa je malo upanja, da se to vprašanje reši, ker mu ni vlada naklonjena. Italijani so zaradi tega jako razburjeni. — Da bi se popolnoma ne odvadili psovanja in kričanja, se v dunajskem deželnem zboru krščanski socialisti, liberalci in Vsenemci vsako toliko obsepajo z naslovi, ki so postali tako priljubljeni v našem parlamentu, četudi bi se jih moral sramovati vsaki omikanec. Ker gre šestletna doba deželnim zborom h koncu, pripravljajo se razne stranke za nove volitve; sklepajo se kompromisi in razni dogovori med strankami.

Tako se zatrjuje, da se je dognal tak kompromis med Staro- in Mladočehi, h kateremu baje pristopijo tudi češki realisti. Nasproti tem skupinam se pa družijo in približujejo razne radikalne češke stranke.

Odlikovanje.

Te dni je prijavila uradna „Wiener Zeitung“ 167 odlikovanj o priliki cesarjevega potovanja na Češkem. Nekateri izmed teh odlikovancev so bili imenovani tajnimi svetniki. Grof Leo Thun in grof Palfy sta dobila red železne krone I. vrste. Praški župan dr. Srb je bil odlikovan s komturnim križem Franc Jožefovega reda z zvezdo, župan v Ustju dr. Funke, pa je dobil komturni križ Franc Jožefovega reda brez znaka, jednaki red je dobil tudi dr. Herold. Odlikovanih je bilo tudi več gospa, tako je dobila soproga češkega namestnika Coudenhove Elizabetni red I. vrste. Pri tej priliki sta bila odlikovana tudi ministra Rezek in Hartel, ki sta dobila oba red železne krone I. vrste. O prvem se govori, da je dobil to odlikovanje najbrže zaradi zaslug, katere si je pridobil s tem, da je posredoval mej dr. Koerberjem in med Čehi, ter pripravil poslednje do tega, da so opustili obstrukcijo.

Vojna v južni Afriki.

Kakor naraščajoča povodenj sili Angležem za petami nezgoda za nezgodo v južni Afriki. Viri poročajo, da so Buri pritiskali v Kapsko kolonijo ter da je

Godci.

Živela nekđaj sred planin

Sta oče póstaren, mlad sin;

Oba sta bila godca,

Se vé — zarad želodca!

In znala sta zagosti — dvé,

Za kmete „krasni“ pač obé. —

Prišli so sveti trije kralji

V sneženi halji...

„Na mrzlo vén, na snežno pot,

Pustiva zdaj zapečni kot,

Naj kaj ljudem zagodeva

In kaj za sé dobodeva!“ —

Kako korakata skoz sneg,

Ne na vozéh, ne na sanéh,

Le vedno peš,

Drugače neslo ni — umeš?!

In krog sta ta kolédvala

Kak dar godeč zmoledvala.

„Katero hčeva od obeh?

Obé, obé!“ — aj splošen smeh,

Krohóti glási se pri ljudéh...

A nekaj sta dobila,

Kljub smeha zadovoljna bila —

Krog novi godci godejo

In krog hodé še bodejo —

Ne peš! ti se vozárijo,

Če ne, pa kolesárijo.

A boljši bili godci

So moji domorodci:

Ti znali sicer so le dve

In radi godli so obé;

A ti pa pesmi manj še znajo,

Na eno struno le igrajo.

Kaj godejo, kaj godejo,

Kaj vedno godli bodejo?

O kuharicah, farjih

In pa o njih denarjih:

„Kako denar ti zbirajo

In ljudstvo krog odirajo!“

velik del kolonije že v njihovih rokah. Angleži pa trumoma zapuščajo to svoje ozemlje ter se pomečejo proti morju. Cele trume angležkih naseljencev se podaja čez morje proč. Buri stoje pod poveljstvom svojih pogumnih četovodij Hertzoga, Kruitzingerja, Malana, Schepersa, Branda in Foucerja. Zdaj je že nad 10.000 mož v Kapu, a ondi se jim približuje staro in mlado, kar ne mara Angležev in njihovega nasilnega gospodstva. Pred tednom dni ugrabili so Angležem 500 konj pri Collesbergu. Sam angleški list „Daily Mail“ poroča, da so Buri danes že gospodarji Kapskega ozemlja od Dortrechta do Willomora in Kenharta, ki je bilo dosedaj angleška posest. Temu pogumnemu nastopu Burov pa se Angleži ne morejo upirati ker so preslabi in to uvidevajo tudi že v Londonu. Radi teh razmer v južni Afriki se je razcepila liberalna stranka v več taborov in je ostalo v stranki pravih vojne željnih radikalcev le par mož Chamberlainove vrste. A tudi teh mož se že polašča prepričanje, da Buri ne nameravajo nič drugega nego zapoditi Angleže ne le iz Kapa, marveč iz cele južne Afrike.

Domače in razne novice.

Vabilo na naročbo. — Z današnjo številko nastopimo drugo poluletje. Ob tej priliki zahvalujemo se dosedajnim gg. naročnikom, kakor tudi onim, ki so se v novejšem času naročili na naš list. Nadalje prosimo naše somišljenike, da tudi v bodoče skrbé pridobiti nam še drugih novih naročnikov. „Gorica“ stane za pol leta le 4 krone, a za četrt leta pa edini 2 kronici.

Gg. naročnike, kateri so z naročnino zaostali za tekoče leto in celo za leto 1900, prosimo vljudo, dajo izvolé tem hitreje poravnati, temveč pričakujemo to, ker je v obče navada, da se naročnina predplačuje.

Imenovanje. — Poštними oficijali so imenovani poštni asistenti: Anton Berger v Gorici, Josip Božja in Rudolf Stok v Pulju, Hugo Hreglich v Malem Lošnju, Edvard Burian v Ljubljani, Victor Aprile, Josip Simsis, August Achtsehn, Fran Dose, Julij Erschen, Fran Bjekar in Ivan Schwagel v Trstu. Zajedno je premeščen Anton Pezdic iz Pazina v Gorico.

Promocija. — V ponedeljek 1. julija je bil na češkem vseučilišču v Pragi promoviran doktorjem prava g. Stanko Lapajne iz Krškega, c. kr. avskultant v Gorici, kateri je prvi Slovenec, ki je postal na tej visoki šoli doktor.

Za „Šolski Dom“ došlo upravnistvu: Bl. g. Franc Cetek, kurat v Stjaku 10 K, Prof. Franc Plohl 5 K, Denarničar je dobil: Za udnino l. 1901 od gospe Avg. Santl 2 K, g. Ana Peršič 1 K, g. Antonija Nardin 1 K.

Predavanje g. prof. Bežeka. — Opozarjamo še enkrat svoje čitatelje, da bode predaval g. prof. Bežek v četrtek 4. t. m. ob 11. uri dop. v čitalnični dvorani o trdem l. Tega zanimivega jezikoslovnega predavanja se zamore udeležiti vsakdo.

O deželni bolnišnici in norišnici. — O zidanju teh deželnih zavodov se bavijo več ali manje vsi goriški časniki, najboljirneje do sedaj pa „Gorica“ in „Corriere Friulano“. Zadnji je izvršil minolo soboto o tej zadevi svoj šestí daljši članek ter nam pove jasno, kaj nameravajo gotovi činitelji ukreniti o tem za deželo velevažnem in perečem vprašanju. Z izvajanjem „Corriera“ se ne čemo posebno pečati, akopram so pisana z vso fineso, zanima pa nas njegov zaključek.

Po nazorih „Corrierovega“ veččaka in večine komisije za zidanje deželnih zdravstvenih zavodov zidala naj bi se na prostoru, katerega je deželni odbor nakupil za zgradbo bolnišnice, blaznice in hiralnice jedino le blaznica in sicer s stroškom 1.200.000 K, mej tem ko dr. Rojic v svoji brošuri dokazuje, da bi se vsi trije zavodi lahko postavili na istem prostoru s svoto samih 800.000 K. Čudni pojmi! Zidati blaznico, katera ne bo nikdar aktivna, katera se ne more nikdar amortizovati, za tako ogromno svoto! Zavlačiti ali opustiti pa zgradbo deželne bolnišnice, katera je vendar potrebnejša in katera bi se sama amortizovala! Dopustiti, da gre še dalje vsako poldrugo leto vsaj 216.000 kron iz dežele, ki bi lahko tu ostale, to se pravi finance že itak uboge dežele hoté uničevati.

Naša dežela naj bo še dalje izjema, kar bi dokazala dejstveno s tem, da se

zida deželno blaznico, bolnišnico pa ne. To se pravi, začeti konja sedlati pri repu namesto pri glavi.

Kar se tiče dalnjega izvajanja laškega lista, da naj razsodijo psihijatri, zdravniki in higieniki, ali je umestno napraviti vse tri zavode na enem in istem prostoru, so to čudni nazori, ako ne tiči v tem sploh še kaj drugega, kak poseben namen. Zdrav človeški razum že pové, da blazni in navadni bolniki ne bodo pod eno in isto streho, kakor so sedaj v obeh gorških bolnicah. Poleg tega je znano tudi vsakemu pametnemu človeku, da so v modernih zavodih ločeni kričeči blazni od mirnih. Drugi izgovor, da bi kričeči blazni motili in nadlegovali druge bolnike, je tudi ničev; kajti dokazano je, da ako je eno poslopje od drugega oddaljeno do 150 m, se kričanje ne sliši od enega do drugega, in to tem manje, ako je vmes še kako drugo poslopje, n. pr. upravno, in pa drevesni nasadi, mej katerimi se najglasnejši krik hitro ubije.

Mnenje članov odseka, da je nakupljeni prostor za zgradbo vseh treh zavodov premajhen, ni nikakor opravičeno, tudi ako ne upoštevamo deželne finance. Naj se nam pové, kje bo dobila dežela sredstva za zgradbo neobhodno potrebne deželne bolnišnice, ako porabi le za blaznico ogromno svoto 1.200.000 K, t. j. še 400.000 K več kakor bi se po dr. Rojčevi razpravi rabilo za zgradbo vseh treh zavodov! Nesmisel, potrošiti za norišnico to svoto, je dalje tudi radi tega, ker oskrb blaznih stane na leto deželo le 36.000 K.

Sicer mora priti cela ta zadeva še pred deželni zbor, od katerega pričakujemo, da bo gledé na slabo materialno deželno stanje pravilno ukrenil, to je, da bo zidal bolnišnico z norišnico in ne samo luksurično blaznico, ki deželi ne donaja najmanjšega dobička. Občinam pa priporočamo, da se obrnejo nemudoma s prošnjami na deželni zbor, zahtevajoč, da se zida hkratu z deželno norišnico tudi bolnišnica, ker potem bodo imele občine manjše bolniške stroške in se bodo tudi lahko prepričale glede svojih bolnikov. A tudi svote, katere plačajo za bolnike, pridejo več ali manje tudi občinam v prid, ker ostanejo v deželi in v domačih rokah!

Stroški za pobiranje užitnine v deželni upravi. — Dr. Tumovo glasilo kakor tudi njegov gospodar sam pravita, da bi znašali stroški za pobiranje deželne užitnine po izreku nekega strokovnjaka 56%. Nam pa piše strokovnjak ter nas prosi, naj pozovemo „Sočo“ da imenuje tistega strokovnjaka, ki trdi, da bi režijski stroški za pobiranje užitnine v deželni upravi znašali 56%. Torej „Soča“ in dr. Tuma: na dan z imenom tistega strokovnjaka, ako tega ne storite, potem si ne moremo misliti drugega, kakor da hočete — „farbati“!

A zna „farbati“! — V nekem članku smo trdili da je le trma dr. Tumó oslepila, da je najel za svoje politično društvo prostore, ki nimajo zraku niti za sviloprejke, dočim bi bil dobil prav lahko v Čitalnici brezplačno primernih prostorov. To je A. Gabršček hudo spekle. Brez najmanjšega dokaza trdi kar apodiktčno v „Soči“, da so prostori „krasni“. Tako? Poglejmo si najprej dotično dvorišče v Marzinijevi gostilni pri kavarni, majhno dvorišče, omejeno od štirih visokih dvo- in več nadstropnih poslopij! Na zid najvišjega poslopja je naslonjena lopa, in nad njo so postavljene tri sobice. Te sobice imajo okna le na jedno stran (na dvorišče), na ostalih treh straneh se vzpenjajo nad njih streho trije visoki zidovi. Te tri sobice ne dopuščajo torej nobenega prepriha ter so v tem letnem času izpostavljene skoraj celi dan pripekajočemu solncu. Vročina mora biti v njih neznanska. Zvečer pa ni tudi mogoče oken odpreti, kajti ravno pod njimi so velika vrata gostilniškega — hleva, iz katerega puhte „krasni“ duhovi. Te tri sobice so oni „krasni“ prostori, katerih najetje je dr. Tuma pevcem v posebnem zborovanju slovesno naznanil; te tri sobice so oni krasni prostori, katere je A. Gabršček v „Soči“ kot monumentalno stavbo „z dvema uhodoma“ razbožnal. Ali znata! — Nismo li imeli mi prav, trdeč, da nimajo ti prostori zraku niti za sviloprejke? Ali najlepše se le pride. Ono „hvalisanje“ Tumovo in Gabrščekovo ni pa tudi pripevkih nič izdalo. Uprli so se in nočejo se dati „peči“ v „krasnih“ prostorih. Ti so imenitno prazni, in v njih sameva le novi harmoniji. Najemščino za nerabljene prostore pa plačuje — kdo? mari ne morebiti „ljudska posojilnica“? Ha, ha, kaj ne, kako denarstveno ženijalno, kako štedljivo! Srečni ljudje, ki mečejo denar lahko skozi okno. Nekaj je pa vendar le res: „Soča“ zna imenitno „farbati“. Malenkosti sicer — a iz malenkosti se sestavlja celota“ piše

„Edinost“ št. 142. No, po „Edinosti“ naši ljudje na deželi lahko sodijo, da je cela „Soča“ le ena velikanska „farbarija“!

Po „Sočinem“ „vzorec“. — V Škedenju pri Trstu so ustanovili te dni orkester iz vseh pihalnih in godalnih instrumentov, ki spadajo v srednje — velik orkester. Članov šteje ta orkester že blizu dvajset. Ta prvi slovenski orkester na tržaškem ozemlju — tako piše „Edinost“ — se je ustanovil brez vsacega hrušča in bobnanja, ali toliko bolj resno in gotovo. — Ali je g. Gabršček padel na neimenovani del svojega napuhjenega života*, ko je to čital, o tem ne vemo nič povedati naši izvestelji. Povedali pa so nam to: Gosp. Gabršček je dobil v „Edinosti“ dokaz, da niti najbolj goreči — če tudi prikriti — njegovi zagovorniki niso izgubili vse sramote tako daleč, da bi v očigled notoriški resnici — da je doživel on s „svojo“ „glasbeno šolo“ fulminanten fiasco, da nas je več let „farbal“ v „Soči“ s „svojo“ „glasbeno šolo“ ad captandam benevolentiam (tiskarna!), da ni v svoji šoli vzgojil niti enega slovenskega godca, ampak sramotno plesal v Podgori na „laški takt“ — da bi ne smešili Gabrščeka, kažoč indirektno na njega „glasbeno šolo“ in te „šole“ velikanske „uspehe“. Izvengoriški Slovenci vedo, da je Gabršček mojster hrušča in bobnanja, zato so ga „pohvalili“ in postavili svojčemu čelo za svarični vzgled, prepustivši njemu prvenstvo neke brezobraznosti, ki nima para v zgodovini vseh dosedanjih sporov na tej nesrečni slovenski zemlji. — Ali ni res tako, kaj pravite „bandisti“ g. Gabršček?! (— Zdaj napiše za „Sočo“ zopet kopico strupenih „odgovorov“, katerih strup že pišača izdaja, da pojdejo „slamnjaki“ v njegovem uradništvu lahko „na kvartinčke“. Op. hudo-mušnega stavca!)

„Trgovska-obrtna zadruga“ v Gorici — pravdo izgubila. — Najvišja sodnija na Dunaju je potrdila razsodbo c. kr. okrožne sodnije gorške kot druge instance v pravdi Štefana Makuca, oziroma združnikov, proti „Trgovsko-obrtni zadrugi“. Vsak združnik lahko izstopi iz zadruge tudi pred pretekom petletne dobe. Odpoved je treba prijaviti štiri tedne pred koncem upravnega leta. Udje prvega odseka imajo tedaj čas odpovedati se do konca oktobra, drugi udje pa do 30. novembra.

Tako je sedaj stvar rešena. G. Štefana Makuca, oziroma združnike, je zastopal dr. Jos. Tonkli stvarno in temeljito, kakor on zna; zadrugo pa je zastopal dr. Tuma.

Razlog, na katerega se naslanja razsodba je prav tisti, ki smo ga mi lani navedli. § 13. pravil „Trgovsko-obrtna zadruga“ v Gorici je protipostaven in torej neveljaven, kajti § 54. združne postave z dne 9. aprila 1873 izrecno praví, da sme vsaki združnik ob zaključku upravnega leta izstopiti iz zadruge, ako se štiri tedne prej oglasi, tudi če je združna pogodba sklenjena na določen čas (kakor v našem slučaju na pet let).

Pravni konzulent „Trgovsko-obrtna zadruga“ dr. Tuma nima sreče na združniškem polju. Leta 1899. je predlagal nekatere premembe pravil „Goriške ljudske posojilnice“. Občni zbor jih je sprejel, a vlada jih je zavrnila, ker se niso ujemale z zakonom.

Letos je hotel zopet spremeniti pravila „Trgovsko-obrtna zadruga“. Občni zbor je zloglasna pravila tudi sprejel, a potrjena ne bodo nikdar, ker nasprotujejo državnemu zakonu in ker vlada ne more dopustiti, da bi se članom zadruge denar konfiskoval.

Tudi v prvotna pravila zadruge je sprejel dr. Tuma l. 1897. določilo, ki se ne ujema z državnim zakonom od l. 1873. in ki je dalo povod pravdi g. Štefana Makuca proti zadrugi. Reč je znana. Ko so hoteli lani nekateri člani iz zadruge izstopiti, so jim žugali mogočni gospodje okoli zadruge z globami in z izgubo vplačanega denarja. G. Makuc, član zadruge, je iskal svojo pravico sodnijskim putem. V prvi instanci je pravdo izgubil, v drugi in tretji pa zmagal.

Zdaj pa poglejmo, kako predrzno in nesramno je pisala „Soča“ o tej pravdi! Ko je sodnik I. instance zavrnil tožbo g. Makuca, je pisala „Soča“: „Imenitne“ pravde „imeniten“ konec. — Dne 22. tega meseca se je vršila razprava o pravdi, z veliko Pavličevo trobento napovedani proti „Trgovsko-obrtni zadrugi“ radi izstopa nekaterih članov. Za tožitelja je služil obče znani Štefan Makuc iz Grojne, njegovo imenitno stvar je zastopal pa vitez dr. Josip Tonkli. Prvi sodnik je pre-

* Besede prepisane iz „Soče“; da so trivialne, naj naši gg. čitatelji oprostite — so pač Gabrščkove.

cej pri prvi razpravi razsodil tako, da je tožba Štefana Makuca za izstop iz zadruge neutemeljena ter ima tožitelj povrniti pravne stroške. Toliko naznanjamo članom „Trgovsko-obrtna zadruga“ in občinstvu sploh, da se vidi, s kakimi strupenimi in ostudnimi sredstvi postopa klerikalna stranka. Dr. Josip in Andrej Pavlica, oba duhovnika, pa naj si še enkrat pomislita, kaj počenjata in kam sta zavedla boj na gospodarskem polju!

Ko je pa okrožno sodišče ovrglo razsodbo sodnika I. instance, se je drznilo Tumovo glasilo tako-le smešiti sodnike ter uplavit na končno razsodbo III. instance:

„Prva instanca je zavrnila znano tožbo Pavličevega „poskusnega osliča“ Makuca radi odstopa iz „zadruge“, ker ga društvena pogodba veže vseh 5 let. — Sodniki v II. instanci v soboto so pa bili mnenja, da lahko izstopi, češ, da zakon določa drugače in ta je nad vsa pravila in zasebne pogodbe. — Zdaj bo govorila III. instanca. Mi smo prepričani da končno pravica zmaga, kajti razsodba II. instance je nekaj čisto neumljivega za finančni svet, ker odira denarnim zavodom glavni temelj; zato mora biti razveljavljena in potrjena razsodba prvega sodnika.

Druga instanca, kakor se vidi, niti ni umela, da zadruga nima nikakega poslovnega leta, marveč dobo 5 let, — da Makuc ni vplačal še nobenega deleža, marveč se je šele pravoveljavno obvezal da jeden delež vplača v 5 letih ali v 260 tednih, da torej pred koncem te dobe ne sme odstopiti marveč se mora držati pogodbe.

O tej razsodbi II. instance bomo govorili več, ko bo stvar končno rešena. — Makuc bo imel pač le stroškov toliko več! — Stvar je končno že rešena, a „Soča“ molči o razsodbi II. instance; Makuc nima le stroškov toliko več, marveč brezpotrebne stroške bo plačala le zadruga, ki ima takega pravnega konzulenta. Tožitelja Makuca je zastopal vitez dr. Josip Tonkli, zadrugo pa nje pravni konzulent dr. Tuma, kateremu ne sežejo „Goričanski“ kronjuristi niti do členov. To je trdila „Soča“ 24. aprila! Bahač!

Iz Solkana. — Gospodu dopisniku v zadnji „Gorici“ iz učiteljskih krogov naznanjam, da nisem dobil nikakega neposrednega obvestila o dotičnem sklepu, zato nimam ničesa odgovarjati niti zagovarjati se.

V Solkanu, 30. junija 1901.

Tomaz Jug,

tač. preds.

učit. društva za gor. okraj.

Dostavek ured. Potemtakem so pa na shodu „Zveze“ na Bledu le — „farbali“, ali pa se „Učit. Tovariš“ ne briga za dotični sklep prav nič, marveč prijavlja po stari navadi dopise nadalje brez vsake kontrole.

Beg blaznega. — Včeraj popoldne okoli 7. ure je ubežal iz tukajšnje norišnice neki France Gulič iz Sežane. Tekel je proti Soči ter skočil vanjo. Plaval je proti Barki. Konečno mu je zmanjkalo moči ter bi bil kmalu utonil. Začel je klicati na pomoč. Starim delavcem se je posrečilo, da so ga izvlekli iz vode. Prišla sta tja kmalu dva mestna policaja ter sta ga odpeljala v mestno hišo, od koder so ga potem spet spravili v norišnico.

Nesreča. — Minuli teden zvečer že pozno je peljal Andrej Bregantič, posestnik iz Cerovega, seno domov s Prevala. Na nekem kraju blizu svojega doma, kjer je cesta ozka in podzidana, se je zid s cesto udril in potegnil saboj yoz in vole z Bregantičem vred. Nesreča je hotela, da je padel vol na moža ter ga hudo poškodoval. Poklicali so takoj duhovnika in dva zdravnika, ki sta se izrekla, da Bregantič mogoče ozdravi, ako nima preveč poškodovanega drohja.

Nesreča pri kopanju. — V soboto popoldne sta se šli kopat iz Tolmina v Sočo 12-letna Alojzija Logar in 11-letna Marija Pagon. Približali sti se preveč vrtincu, utonili bi gotovo obedve, da ni neki vojak Dalmatinec Vlaković skočil v vodo ter potegnil iz nje Alojzijo Logar. Marija Pagon pa je utonila in jo je odnesla voda. Govoré, da so jo našli v Kanalu.

Katoliško delavsko društvo je imelo v nedeljo v Podgori izvanreden občni zbor, katerega se je udeležilo približno 200 oseb. Na tem občnem zboru je dr. A. Pavlica razpravljal o vprašanju, kdo da ima pravico govoriti pri stvarkah.

Listnica uredništva. — G. dopisniku iz Kanala in drugim prihodnjic.

Rojanski župnik Jurizza suspediran a divinis. V tržaških listih čitamo, da je tržaški škof prepovedal rojanskemu župniku Jurizzi opravljati cerkvena opravila, to pa zaradi tega, ker se je župnik Jurizza ustavljal škofovim poveljem.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju razpošilja ravno- kar svoje poročilo o društvenem delovanju v poslovnem letu 1899—1900. Vseh do- hodkov je imelo društvo l. 1899/1900 5504 K 87 v, od katerih pripada osnovni glavnici 540 K; osnovna glavnica izkazuje koncem oktobra 11.860 K 44 v; dohodki, ki pripadajo razpoložni glavnici, so zna- šali 4964 K 87 v. Podpora je raz- delila društvo 4015 K! To je lepa vsota za majhne slovenske razmere. Mej volili je omeniti, da je društvu došlo vo- lilo prerano umrlega pesnika Dragotina Ketteja v znesku 340 K.

Podpirancev je bilo vsak mesec do 50. Po študijah je bilo med podpiranci: 31 juristov, 23 filozofov, 6 medicincev, 1 kipar, 2 agronoma, 7 tehnikov, 1 al. graf. zavoda; po kronovinah pa je bilo: 48 Kranjcev, 14 Štajercev, 7 Primorcev in 2 Korošcev, skupaj 71 podpirancev! Glavnica narašča le počasi. Želeli je, da bi naši denarni zavodi in zasebniki pristopali društvu kakor ustanovniki s 100 in 200 K Stroškov, kateri razpadejo na podpore na pristojbine in upravne stroške, je bilo vseh skupaj 4308 K 1 vin. Društvena imovina koncem šolskega l. 1899—1900 je znašala 14.049 K 20 v. Društvo se koncem svojega poročila obrača do vseh slovenskih domoljubov, da mu priskočijo na pomoč s podporami slovenskemu dija- štvu, posebno se pa obrača do bivših podpirancev, ki so sedaj v dobrih službah in katerih dolžnost bi bila, da se z mnogobrojnimi darili spominjajo dru- štva, ki jim je v času bede delilo podpore.

Jnbilej sv. očeta. 20. febr. 1902. l bode sv. oče Leon XIII. praznoval 25let- nico svojega pontifikata.

Išče se poštenjak. — Bogata Nancy Irving v Čikagi je razpisala 800 dolarjev nagrade onemu trgovcu, ki dokaže, da je jeden mesec delal pošteno. O tem odlo- čuje posebno razsodišče. Nancy Irving pravi, da noben trgovec v Čikagi ne dobi te nagrade.

Loterijske številke.

29. junija.
Line 27 84 17 77 65
Trst 40 28 30 36 15

Anton Fon,

klobučar n gostlničar,
Semeniška ulica št. 6,
ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov

ter toči v svoji krčmi
pristna domača vina
in postreže tudi z jako ukusnimi
jedili.

Zavarovanje proti toči.

„Unio Catholica“

društvo za vzajemno zavarovanje
proti škodi zavaruje vseh vrst pri-
delkov proti toči. —

Posesniki, kateri niso še za-
varovali

grozdja,

naj se oglašijo pismeno ali ustmeno
pri zastopniku društva g. Gregorju
Marinaz pod Kapelo št. 38 v Gorici,
ki sprejema ponudbe zavarovanja.

Zahvala.

O prebitki izgubi svojega ljub-
ljenega in nepozabnega soproga, go-
spoda

Antona Grusovin-a

izrekam tem potom presrečno svojo
zahvalo sorodnikom, znanecm, prija-
teljem in vsem, ki so kakorkoli se
spomnili ter zadnjo čast in pozdrav
blagemu pokojniku skazali.

Gorica, 1. julija 1901.

Katarina vd. Grusovin.

Harmonij

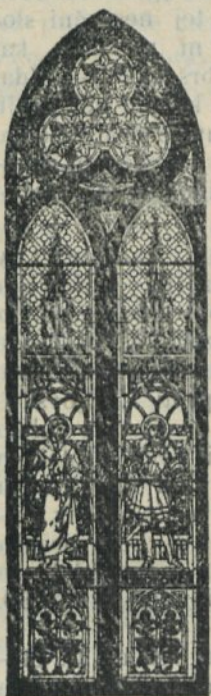
s 5 oktavami v dobrem stanu se
odda za 200 kron. Kje, pove ured-
ništvo.

Zavod za slikanje na steklu Edvard Stuhl,

Gradec, Ungergasse št. 3.

izdeluje

slikana okna za cerkve in hiše v raznih slogih.

Podpisani si šteje
v prijetno dolžnost,
s tem firmo za sli-
kana okna g. Edv.
Stuhl iz Gradca v
vsakem oziru pripo-
ročiti. V tukajšnji
novi cerkvi je ime-
novani gosp. Stuhl
priskrbel vsa bar-
vana okna v splošno
zadovoljnost in zelo
po primerni ceni.

Kuracijski urad v Št.
Andrežu pri Gorici
dne 19. decembra 1900.

Jos. Kosovel,
kurat.

Videlo in potrdilo!
Občinsko županstvo
Št. Andrež,

dne 19. decembra 1900.
Andr. Lutman,
župan.

Takih priznanj imam prečastiti duhov-
ščini na razpolago še dokaj.
Uljudno se priporočam

Ed. Stuhl.

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju
pripoveduje

ANDREJ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih
imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.

Vezana v platno 2 kroni, ozi-
roma 2 kroni 20 vin.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici,
pri knjigotročih Pallihu v Gorici na
Travniku, pri Schwentnerju v Ljubljani
in Florijanu v Kranji.

Peter Drašček,

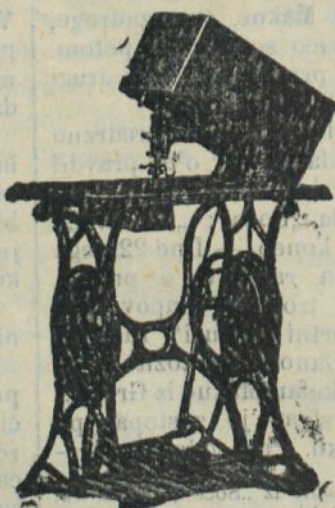
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občin-
stvu v Gorici in z dežele.
Prodaja kavino primeso,
sladkor, mlo, slanino, riž,
maslo surovo in kuhano,
olje, moko iz Majdičevih
mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše
kakovosti.
Priporoča
se slav.
občinstvu.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmernne. Postrežba poštena.

Podpisana priporočata slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo novo
urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pi-
jače n. pr.: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goružice (Senf).
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo
milo ter drugo v to stroko spadajoče
blago. — Postrežba točna in po zmernih
cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.
v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

v Gorici

Ozka ulica št. 1. — Via Stretta št. 1.

Priporoča iz lastne zaloge

Izvrstne in trpežne škropilnice proti
peronospori,

(prenovljene po Vermorelovi sestavi). Baker
je trd in svetel. Zaliske (valvole) se more
lahko premeniti. — Škropilnica je sestavljena
priprosto in tako, da škropi lahko na tri
načine po volji škropilca.

— Cena je zelo nizka. —

Sprejemlje v popravo in v prenovljenje
škropilnice raznih sistemov in postreže v
popolno zadovoljnost stranke.

Priporoča tudi stroje za žveplanje sodov iz cinkanega železa, priprave
za obvarovanje vina pred plesnobo in cikanje m pri točenju iz soda (kan), mo-
hove za žveplanje grozdja raznih sistemov, cevi iz gume za vsakovrstne
škropilnice. — Sprejema vsa v kleparsko obrt spadajoča dela, postavlja stre-
lovođe itd. itd

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera
rabi z ozirom na zdravje,
varčnost in dobri okus
Kathreiner-Kneippovo sla-
dno kavo (pristno samo v
znanih izviraiah zavitkih).

